

GRZEGORZ TRZCIŃSKI

Możliwości wykorzystania środków finansowych z funduszy Unii Europejskiej i programów krajowych przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe

Possibilities of application of financial resources from the European Union funds and national programmes by the State Forests National Forest Holding

ABSTRACT

Trzciński G. 2009. Możliwości wykorzystania środków finansowych z funduszy Unii Europejskiej i programów krajowych przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe. Sylwan 153 (11): 777-785.

The article describes possibilities of realization of tasks regarding the multifunctional forest management and environmental protection by the State Forests National Forest Holding thanks to European financial resources. The paper highlights the opportunities for forest districts to apply for funds from Cohesion Fund, Infrastructure and Environment Operational Programme, European Agricultural Fund for Rural Development and programmes of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

KEY WORDS

European Union funds, Infrastructure and Environment Operational Programme, European Agricultural Fund for Rural Development, Cohesion Fund

ADDRESSES

Grzegorz Trzciński – e-mail: grzegorz_trzcinski@sggw.pl

Katedra Użytkowania Lasu, SGGW; Nowoursynowska 159; 02-778 Warszawa

Wstęp

W celu korygowania podstawowych dysproporcji regionalnych we Wspólnocie Europejskiej Unia Europejska uruchomiła wiele funduszy, które mają niwelować różnice w poziomie rozwoju oraz zacofania regionów w różnych dziedzinach gospodarczych i społecznych krajów członkowskich. Na mocy Traktatu Rzymskiego jako pierwsze zostały powołane Europejski Fundusz Społeczny oraz Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej (obecnie Europejski Fundusz Rolny Rozwoju Obszarów Wiejskich i Europejski Fundusz Gwarancji Rolnej). Jednym z głównych funduszy unijnych finansujących działania związane z ochroną środowiska jest Europejski Fundusz Spójności (EFS) wspierający krajowy Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (PO IiŚ). W ramach PO IiŚ przewiduje się między innymi kwotę 1,2 mld euro na projekty dotyczące gospodarki odpadami, ochrony brzegów morskich oraz inwestycje polegające na przywracaniu wartości przyrodniczych terenom zdegradowanym. Kwotę 557 mln euro z PO IiŚ przewidziano na zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska, czyli projekty retencjonowania wody, zapewnienia bezpieczeństwa przeciwpowodziowego oraz zapobieganie skutkom zagrożeń naturalnych i poważnych awarii z wzmocnieniem monitoringu środowiska. W 2009 roku z programu LIFE+ przewidziano 12 mln euro dla Polski, które to środ-

ki przeznaczone są na wsparcie projektów chroniących przyrodę, ochronę gatunków lub siedlisk w ramach unijnego programu Natura 2000 i na wsparcie kampanii edukacyjnych. Wiele środków związanych z ochroną środowiska i zapewnieniem wielofunkcyjności gospodarki leśnej przez PGL LP jest dostępna dla nadleśnictw z Regionalnych Programów Operacyjnych finansowanych głównie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), co przedstawiono w publikacji Trzcíńskiego [2009].

Dostępność środków, o które mogą starać się nadleśnictwa, skłoniła do podjęcia próby syntetycznego przeanalizowania i wskazania konkretnych działań możliwych do realizacji przez PGL LP wielofunkcyjnej, zrównoważonej gospodarki leśnej opartej na zasadach ochrony środowiska przy współfinansowaniu ze środków funduszy unijnych i programów krajowych.

Środki finansowe z funduszy UE dostępne dla PGL LP

W okresie 2007-2013 Polska może korzystać z wielu funduszy unijnych, współfinansujących krajowe programy operacyjne, których beneficjentami mogą być jednostki PGL LP. Wśród nich jest EFRR, który współfinansuje między innymi Regionalne Programy Operacyjne (RPO) oraz Program Europejskiej Współpracy Terytorialnej (PEWT) i w ramach tych działań jednostki PGL LP jako przypuszczalni beneficjenci mogą starać się o środki z ogólnej sumy 3 244,5 mln euro (2 226,27 mln euro z EFRR). EFRR wspólnie z EFS finansuje Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, z którego jednostki PGL LP mogą starać się o środki z ogólnej puli 972,4 mln euro, w tym 826,6 mln euro z funduszy UE. Z Europejskiego Funduszu Rolnego Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) wspierającego krajowy Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) nadleśnictwa mają do dyspozycji kwotę 140 mln euro. Ponadto jednostki PGL LP mają możliwość wykorzystania środków z instrumentu finansowego LIFE+ czy też programów Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W każdym z tych programów można znaleźć osie priorytetowe i działania, które obejmują szeroki zakres aktywności jednostek PGL LP działających na obszarach NATURA 2000 i w dziedzinach priorytetowych UE, a odnoszących się do środowiska naturalnego i jego ochrony.

Charakterystyka funduszy

FUNDUSZ SPÓJNOŚCI. Fundusz Spójności (FS) jest instrumentem polityki strukturalnej, który gwarantował czasowe wsparcie finansowe dla słabiej rozwiniętych krajów Unii Europejskiej, których produkt narodowy brutto na mieszkańca nie przekracza 90% średniej unijnej. Fundusz ten został ustanowiony na mocy Traktatu z Maastricht (1992), a uruchomiony przez Rozporządzenie Rady Europejskiej z 16 maja 1994 roku. Z Funduszu finansuje się do 85% wydatków kwalifikowanych na duże projekty dotyczące ochrony środowiska i infrastruktury transportowej. W ramach środków z FS w Polsce w latach 2007-2013 finansowane są działania (priorytety) PO IiŚ. Fundusz Spójności finansuje także największe inwestycje infrastrukturalne z sektora transportu oraz ochrony środowiska.

Komisja Europejska decyzją z dnia 7 grudnia 2007 roku zatwierdziła PO IiŚ na lata 2007-2013 z pulą środków wynoszącą ok. 28 miliardów euro, co stanowi ok. 42% całości środków polityki spójności w Polsce. Celem PO IiŚ jest poprawa atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej zgodnie z Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia. Przewidywana wielkość środków finansowych przeznaczonych na realizację PO IiŚ wynosi 37,6 mld euro, w tym wkład unijny to 27,9 mld euro. Podział środków UE dostępnych w ramach PO IiŚ pomiędzy poszczególne

sektory przedstawia się następująco: środowisko – 4,8 mld euro, transport – 19,4 mld euro, energetyka – 1,7 mld euro, kultura – 0,49 mld euro, zdrowie – 0,35 mld euro, szkolnictwo wyższe – 0,5 mld euro. Instytucją Zarządzającą PO IiŚ jest Minister Rozwoju Regionalnego, który przekazał realizację części swoich zadań instytucjom pośredniczącym pierwszego stopnia, które są odpowiedzialne za wdrażanie poszczególnych priorytetów. Za wprowadzanie priorytetów I-V odpowiada Ministerstwo Środowiska, instytucją wdrażającą (pośrednicząca drugiego stopnia) dla V osi priorytetowej jest Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych (CKPŚ), a dla II i III osi priorytetowej Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW).

W ramach PO IiŚ realizowanych jest 15 osi priorytetowych, w tym dla jednostek PGL LP dostępne są tylko następujące priorytety (tab. 1):

- Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi – 1 430,3 mln euro (1 215,7 mln euro z FS);
- Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska – 655,0 mln euro (556,8 mln euro z FS);
- Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych – 105,6 mln euro (89,9 mln euro z EFRR).

W ramach priorytetów PO IiŚ jednostki PGL LP mogą występować o współfinansowanie projektów z zakresu:

- ochrony siedlisk przyrodniczych (od ochrony gatunków do ochrony terenów przyrodniczo cennych przed nadmierną antropopresją) z zachowaniem bioróżnorodności gatunkowej,
- opracowywania planów ochrony,
- edukacji społecznej sprzyjającej ochronie środowiska,
- przywracania wartości przyrodniczych terenom zdegradowanym,
- retencjonowania wody i zapewnieniu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego,
- zapobiegania i ograniczenia skutków zagrożeń naturalnych i awarii,
- monitorowania środowiska.

W ramach wyżej wymienionego zakresu działań PGL LP przygotowało trzy projekty indywidualne (po przyjęciu nie podlegają procedurze konkursowej):

- Rekultywacja na cele przyrodnicze terenów zdegradowanych, popoligonowych i powojсковych zarządzanych przez PGL LP;
- Zwiększanie możliwości retencyjnych ekosystemów leśnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych;
- Przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach górskich związanej ze spływem wód opadowych. Utrzymanie potoków górskich i związanej z nimi infrastruktury w dobrym stanie.

Dyrektor Generalny LP podpisał już preumowy na dwa projekty, a projekt „rekultywacji terenów” został umieszczony przez Ministra Rozwoju Regionalnego na liście projektów indywidualnych. Preumowa nie zapewnia otrzymania dofinansowania ze środków Unii Europejskiej, stanowi jednak potwierdzenie objęcia jednolitym systemem monitoringu przygotowania i realizacji projektów.

W roku 2008 CKPŚ uruchomiło dwa nabory wniosków w ramach konkursu „Ochrona gatunków i siedlisk *in situ*” ze środkami 35,0 mln zł i „Budowa lub modernizacja małej

Tabela 1.

Środki finansowe dostępne dla PGL LP z funduszy UE i programów krajowych
Financial resources available to the State Forests National Forest Holding from the European Union funds and national support programmes

Oś Priorytetowa	Działanie/ poddziałanie	Alokacja środków ogółem z Funduszy UE	Termin wdrażania
		[mln euro]	
II. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko		
	2.2. Przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych i ochrona brzegów morskich	235,29	200,00
III. Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska	3.1. Retencjonowanie wody i zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego	607,05	516,00
	3.2. Zapobieganie i ograniczanie skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałanie poważnym awariom	30,08	25,57
	3.3. Monitoring środowiska	17,91	15,22
V. Ochrona przyrody i kształtowanie podstaw ekologicznych	5.1. Wspieranie kompleksowych projektów z zakresu ochrony siedlisk przyrodniczych (ekosystemów) na obszarach chronionych oraz zachowanie różnorodności gatunkowej	58,82	50,00
	5.3. Opracowanie planów ochrony	12,73	10,82
	5.4. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających ochronie środowiska, w tym różnorodności biologicznej.	10,56	8,98
	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich	[mln euro]	
II. Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich	226. Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych	140,00	112,00
	programy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	[mln zł]	
Program dla przedsięwzięć służących ochronie i zrównoważonemu rozwojowi lasów		40,00	Już był nabór
Program dla przedsięwzięć służących ochronie przyrody i krajobrazu		35,00	Już był nabór
Program dla wspierania edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju w tym gospodarki wodnej oraz profilaktyki zdrowotnej dzieci i młodzieży z obszarów, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska	Wspieranie edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju w tym gospodarki wodnej		
	Wspieranie działań z zakresu profilaktyki zdrowotnej dzieci i młodzieży z obszarów, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska	120,00	

Tabela 2.

Projekty z PGL LP finansowane w ramach środków PO IiŚ (działanie 5.1.1 i 5.4.1)
 SFN FH projects financed within 5.1.1 and 5.4.1 measures of IaE OP

Wnioskodawca/działanie	Tytuł projektu	Wartość projektu [zł]	Kwota dofinansowania [zł]	Okres realizacji
Nadleśnictwo Bogdaniec /5.1.1	Ochrona siedlisk priorytetowych na obszarach Natura 2000 nadleśnictwa Bogdaniec i Międzyzdroje	2 329 270	1 834 725	1.01.2009-31.12.2012
Nadleśnictwo Kolbuszowa /5.4.1	Kanalizacja ruchu turystycznego na obszarze Natura 2000 w Puszczy Sandomierskiej	2 432 774	2 067 000	31.01.2007-31.12.2010
Nadleśnictwo Łopuchówko	Ochrona przyrodniczo cennych okolic Poznania przez ukierunkowanie i koncentrację ruchu turystycznego	3 743 814	2 608 395	1.07.2009-31.12.2011
Nadleśnictwo Bogdaniec	Budowa małej infrastruktury służącej zabezpieczeniu obszaru Natura 2000 – Ostroja Witnisko-Dębnińska	931 620	651 440	1.02.2009-31.12.2010

infrastruktury służącej zabezpieczeniu obszarów chronionych przed nadmierną i niekontrolowaną presją turystów” z pulą środków 10,6 mln zł. W ramach tych wniosków z PGL LP złożono w pierwszym konkursie 5 wniosków na wartość dofinansowania 4,584 mln zł, a w drugim – 4 wnioski na kwotę 6,577 mln zł. Z parków narodowych i krajobrazowych złożono odpowiednio 8 i 6 wniosków. Część wniosków po ocenie formalnej została odrzuconych. Ostatecznie do finansowania wybrano w pierwszym konkursie wniosek z Nadleśnictwa Bogdaniec z dofinansowaniem 1,834 mln zł i 3 wnioski z parków. W konkursie drugim zostaną sfinansowane wnioski z nadleśnictw Kolbuszowa, Łopuchówko i Bogdaniec (z łącznym dofinansowaniem 5,326 mln zł) oraz z Karkonoskiego i Gorczańskiego Parku Narodowego (tab. 2). Według danych CKPŚ w roku 2009 planowany jest nabór wniosków w działaniu 5.1.3 „Budowa lub modernizacja małej infrastruktury służącej zabezpieczeniu obszarów chronionych przed nadmierną i niekontrolowaną presją turystów” od 4 maja z przeznaczonymi środkami 20,832 mln zł (nie planuje się kolejnych) i od 6 lipca z działania 5.1.1 „Ochrona gatunków i siedlisk *in situ*” ze środkami 47,260 mln zł (następny nabór – trzeci kwartał 2010 roku) oraz działanie 5.4.1 i 5.4.2 od ze środkami 11,38 mln zł i działanie 5.3.1 od września 2009 roku z pulą środków na dofinansowanie 14,39 mln zł (www.ckps.pl).

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH. Zadaniem powołanego w 1964 roku na mocy Traktatu Rzymskiego Europejskiego Funduszu Rolnego Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) jest finansowanie działań z zakresu rozwoju wsi. W Polsce latach 2004-2006 z EFRROW realizowane były zadania w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich (dla wybranych nadleśnictw dostępne było 10,0 mln euro). W latach 2007-2013 jest realizowany Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW). Główne cele osi priorytetowych wydzielonych w ramach PROW skupiają się na poprawie życia na obszarach

wiejskich, zróżnicowaniu gospodarki wiejskiej, wzroście konkurencyjności sektora rolnoleśnego oraz poprawie środowiska naturalnego. Głównymi beneficjentami w wielu działaniach są przede wszystkim rolnicy i ich domownicy, właściciele lasów, mikroprzedsiębiorstwa działające na rzecz obszarów wiejskich, ale także społeczności lokalne, gminy, starostwa oraz jednostki PGL LP.

Jednostki PGL LP są beneficjentem 140 mln euro w działaniu 226. „Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych” (tab. 1). W ramach tego działania nadleśnictwa uzyskują 100% refundację kosztów kwalifikowanych (www.arimr.gov.pl). Wniosek przygotowuje bezpośrednio nadleśnictwo, które jest beneficjentem odpowiedzialnym za przeprowadzenie całej operacji. W ramach schematu I z pomocy może skorzystać 96 nadleśnictw, na terenie których wystąpiła katastrofa naturalna lub klęska żywiołowa i które zostały wymienione w załączniku do Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi [2008], a pozostałe jednostki zaliczone do I lub II kategorii zagrożenia pożarowego (klasyfikacja IBL z 2006 na poziomie III NTS) w ramach Schematu II. Część nadleśnictw – 33 jednostki z rejonu nowosądeckiego i krośnieńsko-przemyskiego – zostały wykluczone z programu na całym swoim obszarze lub częściowo (III stopień zagrożenia pożarowego). Z wykluczonych nadleśnictw 6 jednostek może starać się o środki w ramach Schematu I. Schematy znacząco różnią się zakresem kosztów kwalifikowanych. W Schemacie I zaliczone są koszty związane z odnowieniem uszkodzonych powierzchni, ochroną i pielęgnacją drzewostanów uszkodzonych i cennych obiektów przyrodniczych, udostępnieniem terenów leśnych dla wypełniania funkcji społecznych lasu oraz wzmocnieniem systemu ochrony przeciwpożarowej, a w Schemacie II tylko poprawa zabezpieczenia przeciwpożarowego. W ramach działania 226. jednostki PGL LP są jedynymi beneficjentami przewidzianych środków, jednak z koniecznością objęcia działaniami lasów prywatnych w drodze ustaleń z odpowiednimi starostami na podstawie procedury określonej w wyżej wymienionym rozporządzeniu. Można więc przewidzieć, że średnie dofinansowanie nadleśnictwa z PROW może wynosić w okresie 2007-2013 blisko 346,5 tys. euro dla jednostki. Jak ważne jest to zagadnienie dla PGL LP potwierdza fakt przeprowadzenia już w 2008 roku cyklu szkoleń na terenie całego kraju przez Ośrodek Rozwojowo-Wdrożeniowy LP w Bedoniu. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (jednostka wdrażająca działanie 226.) przewiduje przyjmowanie pierwszych wniosków na finansowanie operacji o łącznej wartości 30 mln euro w 2009 roku.

PROGRAMY NARODOWEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ. W ramach wprowadzanych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej programów priorytetowych „Program dla przedsięwzięć służących ochronie i zrównoważonemu rozwojowi lasów” oraz „Program dla przedsięwzięć służących ochronie przyrody i krajobrazu” możliwe jest realizowanie działań z zakresu ochrony ekosystemów leśnych przed szkodami powodowanymi przez czynniki biotyczne i abiotyczne (w tym ograniczenie wynikającej z rozwoju turystyki antropopresji na terenach Leśnych Kompleksów Promocyjnych (LKP) i na najcenniejszych terenach chronionych). W ramach działań możliwe jest uregulowanie i ukierunkowanie rekreacji i turystyki na obszarach LKP w sposób godzący społeczne, ochronne i produkcyjne funkcje lasu przez budowę lub modernizację małej infrastruktury turystycznej (www.nfosisgw.gov.pl). W ramach programu zapewniającego rozwój lasów możliwe jest finansowanie działań związanych ze wzmocnieniem systemu zabezpieczeń przeciwpożarowych obszaru leśnego (np. dojazdy pożarowe, wieże obserwacyjne, sprzęt gaśniczy), jak i rozbudowa infrastruktury szkółek leśnych przyczyniających się do poprawy materiału sadzeniowego. Na oba programy w okresie

2009-2011 NFOŚiGW przeznaczył 75,0 mln zł (tab. 1). Nadleśnictwa mogą uzyskać refundacje kosztów na poziomie 75-95% wszystkich kosztów kwalifikowanych. NFOŚiGW przeprowadził już nabór wniosków w pierwszym kwartale 2009 roku i przewidział do realizacji w obu programach 51 projektów inwestycyjnych i 32 nieinwestycyjnych, w których duży udział ma zabezpieczenie przeciwpożarowe i monitoring obszarów leśnych. W ramach przedsięwzięć służących ochronie przyrody i krajobrazu będą finansowane tylko wnioski z nadleśnictwa Jugów i Biłgoraj, a z działania służącego ochronie przyrody i zrównoważonemu rozwojowi lasów 22 wnioski z nadleśnictw i 5 z RDLP. W ramach środków 40,0 mln zł realizowane będzie 29 projektów, czyli średnie dofinansowanie wyniesie ok. 1,38 mln zł. Przykładowe projekty przyjęte do realizacji obejmują (www.nfosigw.gov.pl):

- Ochrona zimowisk nietoperzy na obszarze Natura 2000, dorzecze Odry (Nadleśnictwo Jugów);
- Modernizacja infrastruktury szkółki leśnej „Kartlewo” w celu optymalizacji produkcji szkółkarskiej (Nadleśnictwo Świdwin);
- Przebudowa dojazdu pożarowego nr 54 (Nadleśnictwo Przemków);
- Zabezpieczenie przeciwpożarowe obszarów leśnych nadleśnictw zaliczonych do I i II kategorii zagrożenia pożarowego (RDLP Szczecinek).

Trzecim programem wprowadzanym przez NFOŚiGW jest „Program dla wspierania edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju, w tym gospodarki wodnej oraz profilaktyki zdrowotnej dzieci i młodzieży z obszarów, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska” z pulą środków 120 mln zł. Finansowaniem w tym programie są objęte działania o zasięgu ponadregionalnym z szerokiego zakresu edukacji ekologicznej od realizacji ścieżek dydaktycznych po kampanie edukacyjne. Ośrodki PGL LP funkcjonujące na terenie LKP mogą wystąpić z jednym wnioskiem na rok (wskazany przez DGLP) o finansowanie rozwoju bazy edukacyjnej związanej z remontem, budową, adaptacją budynków na centra edukacji przyrodniczej z dofinansowaniem maksymalnie do 60% kosztów kwalifikowanych i sumy 5 mln zł (zostało max. 20,0 mln zł).

INSTRUMENT FINANSOWY LIFE+. Podstawą dla utworzenia instrumentu LIFE+ było przyjęcie w 1986 roku Jednolitego Aktu Europejskiego wraz z V Programem Działań na Rzecz Środowiska (1993), a sam program LIFE+ stał się jedynym mechanizmem finansowym Unii Europejskiej w całości dedykowanym ochronie środowiska naturalnego. W ramach Instrumentu Finansowego LIFE+ na unijne dofinansowanie mogą liczyć projekty z trzech dziedzin: przyroda i różnorodność biologiczna, polityka i zarządzanie w zakresie środowiska oraz informacja i komunikacja, których idea leży pomiędzy etapem badań naukowych a wielkoskalowym wdrażaniem sprawdzonych rozwiązań. Promowane są więc projekty innowacyjne lub demonstracyjne. Instytucją Wdrażającą LIFE+ w Polsce jest Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, który pełni również funkcję Krajowego Punktu Kontaktowego. Instrument LIFE+, w ramach którego Polska może liczyć w bieżącym roku na kwotę blisko 12 mln euro, oferuje beneficjentom pokrycie do 75% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia. NFOŚiGW wprowadził możliwość ubiegania się o dodatkowe współfinansowanie ze środków krajowych, dzięki któremu beneficjentom pozostaje do pokrycia ze środków własnych jedynie 5% kosztów kwalifikowanych projektu. Harmonogram wprowadzania programu przewiduje, że 15 maja 2009 roku Komisja Europejska opublikowała zaproszenie do składania wniosków. Termin składania wniosków do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska

i Gospodarki Wodnej minie 15 września, a do października NFOŚiGW przekaże je Komisji Europejskiej. Komisja będzie oceniać wnioski do maja 2010 roku i po zaakceptowaniu, najpóźniej do lipca 2010, podpisze umowy o przyznanie dofinansowania z wybranymi beneficjentami.

Podsumowanie

Wielofunkcyjna i zrównoważona gospodarka leśna realizowane przez PGL LP w latach 2007-2013 może być prowadzona przy znacznym udziale zarówno środków zewnętrznych z programów krajowych NFOŚiGW, jak i funduszy UE. Zróżnicowanie programów pod względem poziomu dofinansowania od 50% do 100% kosztów kwalifikowanych pozwala na wybór optymalnego programu ze względu na możliwości finansowe jednostki. Można stwierdzić, że wiele nadleśnictw potrafi już występować o środki zewnętrzne z kilkoma wnioskami i to nie tylko o te wprowadzane przez CKPŚ (jednostkę organizacyjną LP), ale także z innych programów, np. Nadleśnictwo Bogdaniec, Łopuchówko, Biłgoraj. Pojawienie się dużego działania 226 (z funduszem 140 mln euro) w ramach II osi priorytetowej PROW, gdzie beneficjentem są tylko jednostki LP, które obejmą działaniem także lasy prywatne, daje możliwość rozwoju wielofunkcyjnej, zrównoważonej gospodarki leśnej.

Literatura

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 maja 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzenie instrumentów zapobiegawczych“ objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. 2008. DzU Nr 103, poz. 658

Trzcziński G. 2009. Możliwości wykorzystania środków finansowych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego przez PGL LP. Sylwan 153 (10): 689-698.

SUMMARY

Possibilities of application of financial resources from the European Union funds and national programmes by the State Forests National Forest Holding

In 2009 Poland celebrates the fifth anniversary of accession to the European Union. This is a good time to assess advantages and disadvantages resulting from this change. It is advisable to estimate the possibilities of realization multifunctional, sustainable forest management and environmental protection by the State Forests National Forest Holding (SFN FH) thanks to the EU funds and national programmes.

During the 2007-2013 Programming Period Poland has an opportunity to obtain finances from many funds, which co-finance national operational programmes. Moreover forest districts have a chance to obtain financial resources from Infrastructure and Environment Operational Programme – 826,6 million euro provided by Cohesion Fund (CF). The leading fund supporting rural areas is the European Agricultural Fund for Rural Development, within which the Rural Development Programme is realized. This Programme considers the State Forests National Forest Holding as an assignee of 140,0 million euro. Programmes of the National Fund for Environmental Protection and Water Management enable forest districts to obtain 195,0 million zloty. Simultaneously Poland has possibilities to use another programmes, which provide

capital from the European Union funds, e.g. financial tool LIFE+, which in the year 2009 earmarks 12,0 million euro for our country.

Forest districts are mentioned as beneficiaries of funds related to the following priorities in Infrastructure and Environment Operational Programme (tab. 1)

- Waste management and the protection of earth – 1 430,3 million euro (1 215,7 million euro from CF);
- Resource management and counteracting environmental risks – 655,0 million euro (556,8 million euro from CF);
- Environment protection and promotion of ecological habitats – 105,6 mln euro (89,9 million euro from ERDF).

Forest districts are also beneficiary of 140 million euro of RDP priority axis "Improvement of the environment and the countryside" of measure code 226 "Restoring forestry production potential damaged by natural disasters and introducing appropriate prevention instruments" (tab. 1). The level of aid granted to the beneficiary amounts to 100% of eligible expenditure.

According to the accessibility criteria, the aid may be granted for the implementation of projects on areas hit by natural disaster or affected by biotic factors (Scheme I) or on undamaged forest areas with high fire hazard (areas representing the two highest fire hazard categories – Scheme II).